

N:o 29.

Af herr **Bremberg**, om anslag till upphjälpande af jordbruket inom Väster- och Norrbotten.

Den gång efter annan i Norrland återkommande nöden och missväxten måste gifva hvar och en, som ifrar för Norrlands väl, anledning till begrundande, huruvida icke några medel stå till buds, som kunna motverka att en sådan nöd och missväxt framdeles öfvergår denna landsdel.

Öfre Norrland, som utgör en stor del af vårt kära fädernesland har fordom varit föga känt och uppskattadt, enär man ej då hade reda på de utvecklingsmöjligheter, som lågo gömda bakom dess karga natur, och man insåg ej att denna del af vårt land skulle kunna framalstra något afsevärdt i hvarken ett eller annat afseende. Kom så en tid då skogarne söderut började sina. Företagsamme män, som insågo, att det i Norrland fanns stora orörda skogstrakter, riktade då sin affärsverksamhet åt dessa trakter och fingo understöd af staten för att de skulle börja trähandtering däri-genom att åt dem uppläts privilegier för att de skulle bygga sågverk och börja träindustri.

Med kommunikationernas utveckling kom man äfven in på en annan industrigren nämligen grufverksamhet, hvilken äfven avancerat ganska raskt framåt, men hvad som hitintills försummats är jordbruket oaktadt såväl trä- som järnindustrien så väl behöfver detta vid sidan.

Visserligen kan man säga att lifsmedel kunna vi taga från landets öfriga delar och köpa dessa af de medel, som förtjänas på skogar och gruf-
Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 12 Häft. (N:is 29, 30.)

vor, men man tänker då icke på att det finnes en del produkter, som vi ej gärna taga söderifrån, nämligen mejeriprodukter, som äro nödvändiga att hafva på platsen, isynnerhet för sådana, som arbeta med dessa industrier, men bo långt från kommunikationsleder inne i skogarne.

Det vore lyckligt, om befolkningen skulle mera än hvad nu sker lägga an på att arbeta upp sin jord i större skala i närheten af sina hem, så att de där kunde erhålla goda skördar af gräs och grönfoder, ty sådant hinner utväxa och skördas, innan frost kommer. Att såsom nu sker odla säd på de gamla små tegarne, som frysa bort hvart tredje eller fjärde år, samt hämta hö från långt aflägsna magra myrmarker, som endast duga till svältföda åt kreaturen, är en dålig uträkning.

För att nå detta mål och därigenom hindra en framtida nöd vore önskvärdt, om statsmakterna ville träda emellan och uppmuntra till odling af sådana myrmarker, som tillförne varit frostförande, men med anslag af frostfonden blifvit afdikade. Sådana områden finnas nu af ganska stora vidder, hvilka varit odugliga att odla strax de blifvit afdikade, men som sedermera efter flera års förlopp förmultnat, så att de nu kunna bära härliga skördar. Komma dessa stora fält att odlas, kan en stor kreatursstam födas derstädes, och man behöfver sedan icke befara, att någon nöd skall öfvergå de norra länen, ty kan boskapsskötsel i större skala bedrifvas, så att befolkningen får kött, smör, ost och mjölk för sitt uppehälle, kommer den icke i fara att lida någon nöd.

Då man tänker sig, att förhållandena måste blifva mer och mer betänkliga, ju mer befolkningen ökas, om icke något särskildt göres för att leda in den på rätt spår måste det vara på tiden att statsmakterna träda emellan och räcka en hjälpsam hand för att förebygga nöd. De medel, som böra användas för att få odling i gång i större omfång äro: att kunniga och praktiska agronomer, som äro fullt hemma i myrodling, tills vidare och intill dess odlingen kommit i gång, anställas, hvilka skola hafva till uppgift dels att undersöka jordarterna och dess behof af olika gödningsämnen, dels här och hvar upprätta försöksfält och gå befolkningen tillhanda med råd såväl angående arbets- som odlingsmetoder, genom hvilka kunna sparas arbete och ett godt resultat omedelbart erhållas, så att odlaren uppmuntras i stället för att misströsta; att penningar beviljas till lån för dem, som vilja odla; att den flitige och omtänksamme odlaren äfven på annat sätt uppmuntras såsom genom premiering af odlingar m. m. Såsom ett önskemål torde äfven böra framhållas, att frakten för kalk och konstgödningsämnen bör lindras.

Säkert är att de belopp, som komme att anslås till nu föreslagna ändamål, skulle verka godt för all framtid och afvärja ett framtida nödår, och att de belopp, man därtill för ändamålet ansloge, ingalunda torde bli så stora, som dem staten med säkerhet skulle komma att få tillskjuta, därest den nuvarande nöden i Norrland skulle ett följande år upprepas.

Växer befolkningen såsom hitintills, får nog staten träda emellan med ansefliga belopp, om ingenting åtgöres. Om 200,000 kronor skulle anslås för hvarterdera af de två nordligaste länen, skulle därmed kunna uträttas ansefligt.

På grund af hvad jag anført får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp af 400,000 kronor, att användas till jordbrukets upphjälpande inom Väster- och Norrbotten, dels genom försöksfältets anordnande, dels till premiering af mindre jordbruk, goda myrodlingar, väl anordnade ladugårdar m. m., dels ock för tillhandahållande af odlingslån på billiga villkor åt mindre jordbrukare samt slutligen till anställande af erforderligt antal dugliga agronomer och jordbrukskonsulenter för att tillhandagå allmogen med råd och anvisningar för jordbrukets skötsel.

Stockholm den 27 januari 1903.

F. O. Bremberg.
